

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo je v Mariboru, Ruška cesta, poštni predal 22. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22. Ljubljana VII, Zadrugi dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust. Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 63.

Sobota 2. avgusta 1930.

Leto V.

Svetovni parlament prihaja.

Društvo narodov je organizacija vlad, parlamentarna unija pa naj bo svobodna tribuna ljudskega parlamenta.

V berlinskem »Vorwärtsu« je napisal Viljem Sollmann članek, v katerem povdarja veliki pomen londonske konference medparlamentarne unije. V svojem članku pravi:

»Društvo narodov je organizacija vlad. In niti ne vseh vlad, ker ameriške Zedinjene države ne pripadajo društvu. Delegati in govorniki v Društvu narodov zastopajo politiko vlad. Opozicija se tam ne čuje. Tlačeni razredi in narodnostne manjšine morejo vlagati pri Društvu narodov kvečjemu prošnje, ki jih Društvo narodov obravnava ali ne.

Jasno je, da bi bilo treba Društvo narodov vlad izpopolniti z zvezo ali Društvom parlamentov, to je, ustanoviti poleg Društva s politiko vlad tudi še svobodno tribuno ljudskega parlamenta, ki bi bil svobodno izvoljen in imel nalogo, nadzirati delo ter tudi delo pospeševati. Šele tedaj bi Društvo narodov zaslužilo svoje ime, ker bi obstajalo ne le iz organov vlad, ampak tudi iz organov vladnih. Na tak parlament bi tudi socialistična internacionala mnogo lažje imela vpliv, ki je zastopana samo v nekaterih vladah, dočim bi v svetovnem parlamentu, ko je zastopana po vseh naprednejših državah, lahko v Ženevi uveljavljala zahteve delavskega razreda.

Medparlamentarna unija, ki je končala nedavno svojo 46. konferenco v Londonu, hoče postati tak svetovni parlament. Medparlamentarna unija je ravno tako stara kot socialnodemokratska internacionala: štideset let. Obstaja iz parlamentarcev skoraj vseh dežel sveta. Večina strank je zastopanih v njej. Iz Nemčije samo nacionalci in komunisti niso zastopani. Pred vojno tudi socialisti niso pripadali tej uniji. Po vojni pa so se uniji priključili socialisti skoraj vseh dežel in imajo danes tam vodilno vlogo. Na londonski konferenci je bilo 80 socialističnih parlamentarcev. Na bodoči konferenci se utegne njih vpliv pokazati še očitneje.

Pred vojno se je bavila medparlamentarna unija večinoma s pospeševanjem mednarodnih razsodišč in razorožitve. Po sklepu vojne pa se je delokrog unije bistveno razširil. Problem razoroževanja se je specializiral ter prešel od teoretičnega razglabljanja k praktičnim poizkusom. Nove meje so povečale število narodnih manjšin, zlasti v Vzhodni Evropi. In mnogo novih državnih mej je povečalo carinske težkoče. Mednarodni veliki kapital je ustvaril velikanse stvore kartelov in trustov, ki močno raztezajo svojo moč proti vladam in parlamentom. Nebroj gospodarskih, finančnih, socialnih težkoč je povzročilo tudi krizo parlamentarizma. Demokracijo niso več ogrožale monarhistično-absolutistične sile, marveč fašistično in bolševistično gibanje je postalo v temelju nevarno demokraciji.

Vsa ta mnogovrstna in zapletena vprašanja so predmet, ki ga obravnava medparlamentarna unija. Trajno unija preiskuje po svojih komisijah ta vprašanja in poroča o njih na veliki mednarodni konferenci ter sklepa o nadaljnjem delu.

Obveznih sklepov unija ne napravlja. Njih posvetovanja morejo v teh razmerah sklepati le propagandistične resolucije, ki služijo posameznim

Sinajska žitna konferenca.

Žitni kartel ni naperjen samo proti industrijskim državam, ki se branijo dražega žita, ampak bo tudi pogodil konsumente karteliranih držav, ako ne bodo konsumenti pred kartelom zaščiteni.

Glede žitnega bloka, ki naj bi se ustanovil za Jugoslavijo, Romunijo in Madžarsko, se je izpočetka izjavljalo čehoslovaško časopisje jako pesimistično iz razumljivih razlogov. Konferenca je imela namreč namen predvsem odpraviti medsebojno konkurenco, to je, vzdržati cene čim višje, nadalje pa tudi z bojkotom industrijskega bloka prisiliti industrijske države, da kupujejo žito novega kartela po visokih cenah.

Žitni kartel je tako hotel izolirati članico male antante. Nasprotno pa je sporedno akcijo za ustanovitev agrarnega bloka pričela Poljska. Poljska je računala z Bolgarjo in Čehoslovaško.

Čehoslovaška čuti to izolacijo, zaradi tega se bosta o čehoslovaških predlogih, ki so vloženi, posvetovali Jugoslavija in Romunija. Iz tega se sklepa, da sinajska posvetovanja še niso in ne bodo takoj imela konkretnega uspeha. Zakaj že sedaj napovedujejo, da se bo ta konferenca nadaljevala dne 14. t. m. na Bledu.

O konferenci poročajo listi s posebnimi slavonspevi, češ, da bo ta kartel ugodno vplival na konsolidacijo Srednje Evrope ter ustvaril razmere,

ki bodo odpravile agrarno krizo o prizadetih državah. Mogoče bi bilo to. Toda pogajanja in programi bi morali iti v nekoliko drugačni smeri. Če se postavi »žitni kartel« na stališče, da hoče z ustanovitvijo žitnega bloka preprečiti medsebojno konkurenco in zavračati industrijske produkte tistih držav, ki ne bi neglede na svetovno konkurenco, naročale dražje žito, bojkotirati, ima ta program prav take ostrine, kakor predvojne in današnje carinske meje. In take ostrine ne morejo gospodarskih odnošajev omiljevati, nego jih le oostri. Nemogoče je tudi, da bi agrarni interesi sami imeli v vidiku splošni človeški interes, če smemo tako reči. Agrarni interesi vidijo svoje ožje interese, ki so pa vedno antipod splošnih meddržavnih interesov.

Iz teh razlogov smo rekli že zadnjič, da je konferenca kapitalistično-interesna. Sklepala bo o ožjih interesih prizadetih, dočim bi morala konferenca, ki naj bi konsolidirala evropske gospodarske razmere več držav in Srednje Evrope, imeti pred očmi celoto in konsumente.

Pred revizijo socialne zakonodaje.

Ko bo dovršen osnutek, bo delavstvo spregovorilo končno besedo.

V ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja posluje že par mesecev komisija, ki proučuje predloge k reviziji socialne zakonodaje ter se bavi specielno z zakonom o zavarovanju delavcev. Pri reviziji socialne zakonodaje se vedno naglašja, da mora ta biti v skladu z gospodarsko možnostjo, to je, gospodarski krogi ne smejo prispevati k zavarovanju preveč, ni pa tako važno, ali je socialni položaj in eksistenca ob mnogih neprilikah, ob boleznih, nezgodah, nezaposlenosti itd., zajamčena ali ne. Načelo države in socialno-političnih krogov v državi mora biti popolno zasužuranje socialno šibkih slojev v državi. Izgovor, da gospodarstvo ne prenese bremen, ne more biti utemeljen. Vrhutega pa je ugoden socialni položaj konsumentov najboljša opora narodnemu gospodarstvu.

Naša zahteva je, da se socialna zakonodaja ne poslabša. Na drugi strani pa vemo, da hočejo podjetniki prikrajšati delavstvo na dajativah in poleg tega še prevaliti velik del bremen na delavstvo, to je, na zavarovanje.

Iz poročil o delovanju te komisije je posneti, da je bilo vloženih mnogo

nim narodnim skupinam kot smernice za delovanje v njihovih parlamentih. Smernice morejo biti le splošne, značaja, ker sede v uniji mešana zastopstva posameznih narodnih skupin. Vendar je vpliv teh sklepov očitno. Generalno tajništvo unije v Ženevi, katere tajnik je imejatelj Nobelove nagrade Lange, se vedno zavzema za trajno zvezo med parlamentarci.

Mednarodna parlamentarna unija je med najmočnejšimi dokazi, da se ne da noben večji problem rešiti v ožjem narodnostnem okvirju. V vseh kulturnih državah in parlamentih se pojavljajo enake ali vsaj jako podobne težkoče, ki se morejo odstraniti le ob mednarodnem sodelovanju. Nacionalistična omejenost tega še ne

reakcionarnih predlogov, ki jih komisija sama smatra kot take. In ti predlogi niso iz delavskih vrst.

Komisija bo delala na načrtu še par mesecev in bo zavrnila mnogo slabih predlogov. Kako bo načrt izdelan, se ponovno predloži v presojo pristojnim korporacijam in takrat bo delavstvo k reviziji zakona o socialnem zavarovanju moralo še povedati zadnjo besedo.

Naše načelo, ki je v zdravih možganih tudi utemeljeno, je, da mora država, družba urediti tako gospodarske in socialne prilike, da bodo vsi državljani za vse slučaje življenja zadostno preskrbljeni. Tudi delavstvo!

Indijska konferenca v Londonu.

Menda se je bo udeležil tudi Ghandi.

Angleško-indijska konferenca se bo vršila meseca oktobra. Na konferenco pride štirinajst najvplivnejših indijskih knezov in morda tudi Ghandi. Macdonald bo na to konferenco povabil tudi zastopnike vseh treh angleških parlamentarnih strank.

mara spoznati in uvideti; toda premoč kapitalističnega razreda morajo skušati odvrniti mednarodna delavska združenja. Vse to naravnost sili, da se ta velika vprašanja trajno mednarodno obravnavajo ne pa zaduše. Ne da se sicer konstruirati poljubno združenje držav in narodov po kontinentih ali na vsem svetu. Toda na temelju mnogih teorij, kongresov, razprav, študija pa nad narodi in zemljami bolj in bolj miselno in dejansko utrjuje novi svet mirnega reda, ker ga potrebuje mednarodno gospodarstvo in mednarodna duhovna kultura. Moderna vojna bi ta razvoj motila, toda obenem tudi najbolj dokazuje to mednarodno zlo s svojimi posledicami, kako jako je že svet medseboj mednarodno odvisen.

Kriza v rudnikih Dravske banovine.

Kako pomoči od krize prizadetim rudarskim družinam?

Stalež delavstva TPD se je v resnici temu primerno znižal. Medtem, ko je znašal januarja 1930 še 8630 delavcev, je znašal 21. junija 1930 le še 6728 delavcev. In še se obetajo nove redukcije. Četudi je tudi v naših rudnikih neka naravna fluktuacija in se dajo izvesti redukcije delavcev deloma s tem, da se novi delavci ne sprejemajo, se take velike redukcije vendarle ne dajo izvesti brez odpuščanja delavcev.

Delavci se obračajo za pomoč na svoje organizacije, na Delavsko zbornico, na občine. Nobena od teh organizacij in institucij pa nima sredstev, da bi mogla izdatno pomagati. Vse kar morejo organizacije in socialni zavodi storiti, je, da naslikajo pred javnostjo in državnimi oblastmi vso težo te krize.

Kaj je v omiljenje te krize storiti? Predvsem bi morali imeti pripravljena za slučaj takih kriz znatna denarna sredstva. Samo za prehrano 1000 rudarjev in njih svojcev je treba dati na mesec skoro milijon dinarjev! Mi pa nimamo na razpolago skoro nič.

Delavska zbornica nabere v rudnikih 360.000 Din. Četudi pobiranje brezposelnosti ne spada prvenstveno v delokrog Delavskih zbornic, — saj imamo zato Borze dela — ima naša zbornica za brezposelne rudarje v svojem proračunu znesek 100.000 D. Seveda je to le kapljica v morje. Zakon o pobiranju prispevkov za slučaj brezposelnosti velja v prvotnem besedilu tudi za rudarje.

A ta zakon se v rudnikih že leta sem ne izvaja, ker ministrstvo za šume in rude ni izdalo provedbenih naredb.

Vsaj to bi se dalo za bodoče popraviti. Zakonska baza je tu, treba je zakon le izvesti in prikriti posebnim rudarskim razmeram.

Brez dvoma je, da pravilnik za podpiranje brezposelnih ni ravno prikladen za omiljenje takih in podobnih kriz. V rudnikih je treba zbrati za take krize velike vsote in jih uporabljati tedaj, ko nastane potreba za to. Vendar bi bilo tudi teh 360.000 Din, ki bi se zbrali po veljavnih predpisih v naših revirjih za pobiranje brezposelnosti, nekaj več kot nič. Mora pa se povdariti, da bi bilo treba zbirati za te slučaje izdatnejše vsote.

V novem rudarskem zakonu je bilo to v prvotnem predlogu za ta slučaj dobro preskrbljeno. V njem je bila določba, ki jo vsebuje tudi rumunski rudarski zakon, po kateri naj bi bila vsa podjetja dolžna, da plačujejo za podpiranje brezposelnih 5% svojega čistega dobička. Če se upošteva, da so v naših rudnikih čisti dobički zelo veliki in da vsled racionalizacije stalno rastejo, — leta 1923 so znašale delavske plače 49.5%, leta 1924 40%, leta 1925 41%, leta 1926 34%, leta 1927 31%, leta 1928 35% — potem bi vkljub navidezno visokim obremenitvam podjetij to ne bila previsoka obremenitev.

Kot minimalno predlagamo, da se odredi takoj, da se pobira od delavstva zakoniti prispevek za Borze dela, da se pa določi, da prispevek, ki ga ima dajati za Borzo dela podjetje, ne bo enak prispevku delavstva (180.000 Din), ampak da bo gotov mnogokratnik tega zneska.

Če imajo rudarske oblasti interes na tem, da se vrši zavarovanje

rudarjev za rudarske delavce posebej, bi se moglo poveriti to zavarovanje mesto Borzi dela, Bratovskim skladnicam ali pa kaki drugi rudarski ustanovi.

Večji prisilni prispevek, kakor ta, ki ga pobirajo Borze dela, je rudarjem težko nalagati. Že sedaj se odbija rudarjem okrog 10% od zaslužka, to je 90—100 Din na mesec kot prispevek za bolniško, starostno zavarovanje, prispevek za Delavsko zbornico in II. rudarsko skupino. Ta odbitek pa se utegne še povečati, ako bo to sanacija Bratovske skladnice v bodoče zahtevala.

Poleg tega bi morale priti v državni budžet in v samoupravne budžete gotovo vsoto za omiljevanje takih in sličnih kriz, ki zadevajo prebivalstvo enako, če ne hujše, kot recimo poplave, toča in druge nezgode. Vse to bi imelo za posledico, da bi se take krize v bodoče lažje premagale.

Za sedaj rudarji na kako izdatnejšo denarno pomoč ne morejo računati, ker za to ni predvidenih sredstev.

Lakota bi silila brezposelne rudarje za delom kamorkoli.

Nam bi bilo najljubše, ako bi mogli dobiti naši brezposelni rudarji delo v drugih rudnikih naše države. Ker so državne dobave samo prenešene, je gotovo, da odgovarja depresija v naših rudnikih, dobra konjunktura v nekaterih drugih rudnikih.

Tako preseljevanje bi mogel organizirati Centralni odbor za posredovanje dela, če bi bili rudarji z njim v zvezi, ker bi lahko imel preko krajevnih organov pregled čez vsa delovna mesta, taka z dobro in taka s slabo konjunkturo.

Danes se vrši to preseljevanje popolnoma neorganizirano. Zastopniki naših rudarskih organizacij so pregledali pred kratkim nekaj rudnikov v Srbiji, kjer je baje konjunktura dobra.

Prinesli so s seboj tako neugodna poročila o tamošnjih stanovanjskih, socialnih in higijenskih razmerah, da izseljevanje v ondote rudnike žal ne moremo priporočati.

Če so karakterizirali naši tovariši iz Srbije te rudnike kot zarobljeničke logore in kulturno sramoto, so rabili s tem za velik del rudnikov Srbije pravi izraz.

Naloga naših oblasti je, da skušajo dvigniti te rudnike tudi socialno, ako uplivajo na to, da se razširja njih obseg.

K rudniku in tovarni spadajo tudi zdrava delavska stanovanja. Po dva delavca v eno zamazano posteljo od tu ne bomo pošiljali spat in bomo rajše usmerjali naš izseljeniški tok kam drugam, kakor bi ga sicer tudi želeli usmeriti na naš jug.

(Konec.)

Na železničarsko delavsko konferenco v Celje.

»Ujedinjeni Železničar« o važnosti konference.

Dne 3. avgusta 1930 se vrši v Celju v prostorih hotela »Union« ob 10. uri dopoldne delegatska konferenca organiziranih železniških delavcev in pomožnega osebja iz vseh železniških direkcij, na kateri se bo obravnavalo vprašanje delavskega pravilnika in splošen položaj železniškega delavstva.

Konferenca v Celju se bo pečala s splošnim položajem delavstva, zato je na to konferenco naš savez pozval poleg železničarskih organizacij tudi zastopnike javnih oblasti, železniških direkcij, da se na lastne oči prepričajo o bedi in nučnosti pomoči. Kakor je državna uprava priskočila na pomoč poplavljenecem, za katere je uvedla odtegljaje od draginskih doklad, kakor je priskočila na pomoč raznim zadrugam, kakor

je uvedla odtegljaje za Nabavljache zadruge, tako je dolžnost Ministrstva Saobračaja, da uvede nujno akcijo za zboljšanje položaja delavstva.

Tisoče delavcev čaka že 7 let na diferenco, krvavo zaslužen na težkem delu.

Tisoče delavcev se boji bližajoče se zime, ko jim grozi brezplačen dopust.

Tisoče delavcev čaka na nastavitve leta in leta.

Posebno pozornost bomo posvetili odredbam penzijskega fonda ter skušali doseči, da se črtajo naknadna vplačila. Enako bomo zahtevali, da se delavce s težjo službo, delavce v turnusih uvrsti med polkvalificirane.

Francosko delavstvo v boju za socialno zavarovanje.

Veliko strokovno gibanje na Francoskem — 150.000 stavkajočih.

Podjetniki in vlada so tudi v Franciji sovražniki delavskega socialnega zavarovanja. Reforme, ki jih hoče vlada uzakoniti, so naletale med delavstvom na velik odpor. Najprej je poizkusilo delavstvo s protestnimi stavkami, nato je bila v nedeljo v Lilu proglašena generalna stavka. Tu je zapustilo delo 22.000 kovinskih in tekstilnih delavcev in to gibanje se

širi tudi po severnih pokrajinah. Če vlada in podjetniki v tem vprašanju ne odnehajo, pride do velikanske stavke, kakršne stavke Francija skoro ne pomni. Pri stavki je že sedaj prišlo do krvavih spopadov s policijo, pri katerih je bilo aretiranih nad trideset oseb. Tudi vojaške straže so že postavili. Število stavkajočih cenijo že na 150.000.

Volilne zmešnjave v meščanskem taboru v Nemčiji.

Umetna državna stranka v Nemčiji.

V Nemčiji imajo volilno borbo. Centrum je silno hud na socialne demokrate, ker niso glasovali pri računu za Brüningovo vlado. Socialni demokrati so torej krivi, da ni zmagala »demokracija«, ker niso podprli reakcionarne vlade. Centrum snuje sedaj novo državno

stranko srednjih meščanskih strank. Večina strank ni za tako stranko, zato je izjavil dr. Koch-Weser za svojo stranko, da bo v stranko povabil le osebnosti, ne pa celotno stranko. Nova stranka bo torej »umetna« in ponaredbe navadno nimajo prave vrednosti.

Pri izletih, športu in igrah je najbolj uporabna

NIVEA-KREMA

Svetloba, zrak, vihar, napravijo kožo hrapavo. Svetli solnčni žarki pa povzročajo pogostoma nadležne in nevarne boleče opekline. Varujte se tega! Treba je torej, da poprej Vašo kožo drgnete z Nivea-kremo in če je potrebno to večkrat ponovite. — Samo Nivea-krema vsebuje koži sorodni eukerit, nato se opira njeno izvirno delovanje. — V puščah jo dobite po 3, 5, 10 in 22 Din, v tubah iz čistega cina po 9 in 14 Din

Jugosl.

P. Beiersdorf & Co.
d. s. o. j.

Maribor, Meljska cesta št. 56

Vatikan zopet objokuje Rusijo.

Nov poziv na katoliški svet.

Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« je zopet objavilo članek, v katerem slika preganjanje verskih združenj v sovjetski Rusiji. Navaža, da se samomori verskih fanatikov silno množe ter da se zveza borcev za bogotajstvo hvali, da bo kmalu imela zbranih okoli sebe 17 milijonov odraščanih nevernikov in 18 milijonov otrok v starosti od 8. do 14. leta. Vatikan poziva k novi borbi proti preganjanju verstev.

Kandidat za mesto predsednika francoske republike.

Briand bodoči predsednik francoske republike.

Briand je kot politik, zlasti tudi s svojim načrtom o Panevropi, postal popularna osebnost. Levičarji žele, da bi Briand kandidiral na mesto predsednika republike, ko poteče službena doba Doumerguea. Tardieu pa priporoča senatorja Lebruna.

Priprave za II. delavsko olimpijado.

Vršila se bo l. 1931 na Dunaju.

Zimske olimpijadne tekme se vrše februarja v Mürzzuschlagu na Štajerskem. Udeleženci plačajo 3.50 šil. prispevka in dobe zato slavnostni spis, slavnostni znak in brezplačno prenočišče. Vstopnina za gledalce znaša 2 šilinga za ves čas zimskih tekem. Veliki dunajski štadion bo v surovih obrisih prihodnji mesec dogotovljen, nato se bo začelo z notranjo ureditvijo. Dunajska gledališča bodo glasom dogovora nudila obiskovalcem olimpijade po dve gledališki predstavi za polovično ceno. Na Čehoslovaškem vrše česka in nemška delavska telovadna društva velike priprave za olimpijado, katere se udeležijo z 8000 svojimi člani. V Palestini se vrši oktobra kongres delavskih sportnih in telovadnih društev, na katerem se bodo določile delegacije za udeležbo na olimpijadi, za katero vlada veliko navdušenje. Palestinci nameravajo predvajati na Dunaju več predstav svojega modernega gledališča.

Ali si že član »Cankarjeve družbe«? Poskrbi, da bodo tudi Tvoji prijatelji postali naročniki. Za 20 Din dobite štiri lepe knjige.

Tone Maček:

12

Ženin iz Amerike.

Pismo je bilo dolgo, a Tilka ne bi nič rekla, če bi bilo še enkrat tolikšno. Čitala bi ga celo noč, do zore. Ko je prebrala do konca, je začela zopet od kraja. Iskala je med vrsticami Tonetove skrivnostne misli. Z razkrivanjem svojih srčnih občutkov je tako skop. Rada bi videla, da bi vsak drugi stavek govoril o njegovi ljubezni do nje o tem, kolikokrat na dan, na uro misli na njo, da bi ji vedno znova ponavljal prisege, ki jih ji je dajal v toplih poletnih večerih, ko sta tesno prižeta drug k drugemu počivala na dišeči trati. A ona je bila zadovoljna tudi s tem. Ali ji ne govori iz vsake njegove vrstice njegova naklonjenost, ali ne dehti iz vsake poteze v pismu njegova ljubezen. Pismo je dolgo, gotovo ga ni spisal v enem večeru, rabil je za to dva, tri večere. Mogoče je sedel pri njem celo v pozno v noč in žrtvoval meni svoj počitek, ki mu je gotovo nad vse potreben. In ves ta čas je bil v mislih pri meni. Ali ni to že zadosten dokaz velike ljubezni. Moški se izražajo sploh bolj stvarno, ne poznajo toliko toplih občutenih besed in ljubezenskih izbruhov kakor ženske,

vendar zato nič manj globoko ne ljubijo.

»O, Tone, kako sem Ti hvaležna! O, da bi skoro prišel čas, ko bo moja sreča popolna!«

Vsa prevzeta čustev je pritiskala drage liste na ustnice in jih vsa ginjena rosila s solzami. Hvaležna je bila materi, da jo ni motila tega trenutka, in si dala opravka v kuhinji.

S pismom je došel tudi mal zavoj. Polna pričakovanja ga je razvila. Bilo je v njem več števil »Glasnika« in »Proletarca«, čisto na sredini pa bil še en peseben zavitek. Z drhtečimi prsti je razgrnila iz njega prelep svilen šal, z resami, kakor jih nosijo le mestne gospe. Med rese je bil pa privezan droben zlat prstan, z rdečim kamenčkom in listič papirja, na njem pa zapisano: »Za Božič«. Poleg šala je bila zavita tudi ruta z resami, za mater.

Vsa vzhicena je začela klicati mater, ki je v kuhinji pripravljala večerjo. Čeprav je mater že cel popoldne mučila radovednost, kaj neki more biti v zavitku, vendar je junško čakala, da se vrne Tilka z dela. Ni se ji zdelo prav, da bi sama poprej pogledala. Ko jo je končno vendar dočakala, je hitro šla zasuti žgance in pogreti mleko, da bi potem nemo-

teno mogla slišati, kaj stoji v pismu in kaj vsebuje zavitek.

»Mama, mama! Hitro!«

Mati je vse pustila na ognjišču in hitela v sobo.

»Glejte, to-le je pa za Vas!«

»Jej, ali res? Ruta! Kako dolgo že nisem imela nove. Ta pa bo topla.«

»Zdaj pa mene pogledite.«

Tilka si je ogrnila šal preko ramen.

»Ali ni to prekrasno? Na vsej Polzeli nima nobena kaj takega.«

Postavila se je pred ogledalo in se obračala na levo, na desno, in preko rame je gledala, kako ji leži šal na plečih. Potem ga je vzela in si ga je dala na glavo. Enkrat tako, da si ga je samo ovila okrog vratu, tako da je en konec visel po hrbtu, drugi po prsih. Nato si ga je zopet privežala s široko pentljo pod brado.

»Takole ga bom nosila. Takole bo najlepše, ali ne?«

»I, seveda, saj tako se nosi.«

»Ampak to še ni vse. Pogledite!«

In pomolila ji je prst leve roke, na katerega je nataknila prstan.

»Kaj pravite k temu? A«

Mati je samo široko odprla oči in z začudenjem sklenila roke, odgovoriti pa ni imela več časa, kajti v tem hipu je v kuhinji zasumelo, se zakadilo in zasmrdelo.

»Jej, mleko! Čez je šlo!«

Odhitela je in pozabila, da drži še ruto v roki.

Hlastno sta povečerjale. Pomivanje sta odložile za pozneje. Sedaj je hotela mati najprvo zvedeti, kaj stoji v pismu. Primaknila je klop, privila luč in Tilka ji je morala še enkrat prebrati vse od konca do kraja.

»Kako? kako? Glej, glej, da imajo Slovenci še celo v Ameriki svoje cerkve in pa gostilne. Sem mislila, da je to samo pri nas na Štajerskem. In pa po Kranjskem.«

»Tiho bodite. Poslušajte!«

A materi ni dalo miru. Vedno jo je prekinjala.

»Praviš, da imajo tudi tako društvo, ki jih podpira? Ti, to bi bilo pa tudi pri nas potrebno.«

»I, seveda, ampak mora vsak tudi nekaj plačevati v to skupno blagajno. Če bi jim nihče nič noter ne dal, bi najbrž ne imeli kaj ven vzeti.«

Ko je končala, sta par trenutkov obsedeli v premišljevanju. Slišalo se je samo staro uro nihati na steni. Potem pa je mati tehtno pripomnila:

»Ampak korajžen fant je pa. Se ne da zlepa ugnati. Zdaj izgleda, da se je na dobro nameril. Saj pravim, v tujem svetu je največ vreden dober rojak, če ga najdeš. Bog mu daj zdravje, kdor mu je pomagal.«

Doma in po svetu.

Kapital druž. V Bukarešti se je vršila konferenca za ustanovitev žitnega bloka. Konference so se udeležili zastopniki iz Jugoslavije, Rumunije in Madžarske. Na tej konferenci so izjavili madžarski zastopniki, da so za tak kartel, ker ne gre za politiko, ampak za gospodarstvo, za denar. Sporazum je torej lahek, če gre za denar. Jugoslovanski delavci smo z madžarskimi tudi bratje. Kdo je torej tisti, ki hujska k sovraštvu med Jugoslavijo in Madžarsko? Če denar družijo kapitaliste, potem tudi denar dela sovraštvo med njimi in — vojne, ne pa državljan, ne narodi!

Knezoškoč ljubljanski vpokojen. Z vpokojitvijo ljubljanskega knezoškofa dr. A. B. Jegliča je zaključena značilna doba, ki je bila prav svoje vrste. Ob prihodu Jegliča v Ljubljano so ga vse meščanske stranke sprejele prav svečano. Kmalu potem se je pričel ljut politični boj med klerikalnim in liberalnim gibanjem, ki je trajal do prevrata in še pozneje. Jeglič je bil fanatičen, odločen in neustrašljiv v borbi za svoje ideale tako, da je prav pogosto prihajal v neprijetni položaj. Tudi v zadnjem času je bila njegova politika nepriljubljena. Zlasti je bila vsem nasprotnikom neprijetna njegova ustvarjalna narava, ki je utrdila klerikalizem ne le na Kranjskem, ampak tudi po sosednjih pokrajinah. Ob vpokojitvi je dobil naslov nadškofa in se bo naselil v Gornjem gradu. Istočasno je dobil dekret tudi novi ljubljanski škof dr. Gregor Rožman kot njegov naslednik.

»Rad i trud«. V Beogradu je pričel izdajati znani Stjepan Stanković svoj list, v katerem pravi, da je internacionalizem samo za kapitaliste dober, za delavca pa ne. Zato pa tudi podpirajo ta list: industrijalec Vlada Ilić, sladkorne tovarne, Prva srbska parna pivovarna, industrijec Svetozar Godjevac, Obrtna zbornica, industrijec Dragiša Matejić, industrijec Vlado Teokarević, tovarna asfalt »Srborit«, premogovnik »Rtanj«, Srbske topilnice itd. Prva zbirka je dala od 37 darovateljev okoli 89.500 Din. Stanković pravi, da je to delavski list. Upamo, da bo izdajatelj lista že izučil svoje mecene, da se rabi za tak list mnogo denarja. Mi pa pravimo: Zaman ves trud!

Jugoslovanska mesta so osnovala v Beogradu tajništvo. Zveza jugoslovanskih mest, ki ji je dal pobudo ljubljanski župan dr. Perić, je osnovala sedaj v Beogradu tajništvo. Tajnik je Slobodan Vidaković.

Kongres gospodarskih zbornic preložen. V Beograd je bil sklican kongres gospodarskih zbornic za 6. in 7. septembra. Kongres se bo pa vršil šele 13. in 14. septembra.

Obsodba Predavca potrjena. Zagrebški stol sedmorice je potrdil obsodbo Josipa Predavca, ki je bil obsodjen radi radičevskih denarnih zavodov. Kazen bo odsedel v Lepoglavi, kamor so ga odpremili takoj po razglasitvi izreka stola sedmorice. Predavec je bil obsojen kot glavni ravnatelj radičevske Glavne zadruge, češ, da je oškodoval banko pri predaji zadruge za 4.423.860 Din, da je oškodoval upnike Selobanke za 5.740.661 Din. Kriv je, ker je vedel, da je banka pasivna, pa tega ni naznanil sodišču. Kriv je malomarnega bankrotstva. Obsojen je bil na dve leti in 6 mesecev strogega zavora ni na globo 5000 Din, plačljivo v 30 dneh, ali nadaljnih 30 dni zavora. Predavec izgubi za tri leta državljske pravice in je dolžan plačati stroške obravnave.

Gospodarska konferenca Male antante se vrši te dni v Sinaji na Rumunskem. Navzoči so zunanji ministri Jugoslavije, Čehoslovaške in Rumunije.

Tudi v Romuniji preganjajo komuniste. V Romuniji so se ustrašili komunističnih demonstracij, ki jih je naročila Moskva za 1. avgusta. Samo v Galacu je bilo aretiranih 72 oseb. Seveda so odkrili tudi špionažo, tatvino načrtov celokupnega telefonskega in brzojavnega romunskega omrežja.

Kongres heimwehrovcev se je vršil 29. julija v Inomostu. Razpravljali so največ o tem, kako taktiko naj zavzamejo pri bodočih volitvah. Tirolski Heimwehr je za to, da sodeluje še nadalje s krščanskimi socialci, medtem ko zahtevajo štajerski in dunajski Heimwehri popolnoma samostojen nastop, oziroma kvečjemu sodelovanje z narodnimi socialisti Hitlerjeve baze, ki nameravajo, opogumljeni po uspehih v Nemčiji, tudi v Avstriji nastopiti s svojo kandidataro. Obenem so se slišale na kongresu tožbe, da se sušijo viri, ki so njihovo gibanje podpirali. Zato hočejo zvišati članske prispevke, kar pa na člane ne bo ugodno vplivalo.

Pogodba med Nemčijo in Zedinjenimi državami, ki je bila sklenjena glede izročanja zločincev, določa, da se izročajo morilci, pobijalci, težke telesne poškodbe, upor v jetnišnici, upor na ladjah, krivoprisežniki, zločini v pravnosti, prestopki na lastnini. Politični pregrešniki se ne bodo izročali, vendar se pa politični umori in taki prestopki ne bodo smatrali kot politična dejanja.

Na Španskem imajo po poročilu madridskega lista »Heraldo«, šestindeset strank, ki bodo nastopile pri jesenskih volitvah. Od teh je 15 desničarsko, 21 pa levičarsko usmerjenih. Diktatura je torej politično življenje silno razburkala.

V Egiptu se je položaj zadnje dni nekoliko umiril. Ko so nacionalisti uvideli, da z javnimi nastopi na ulicah ne opravijo, so spremenili taktiko, in hočejo po vzgledu Indijcev izvajati pasivno resistenco. Angleške bojne ladje so se že umaknile iz egiptovskih luk.

Rdeče čete na Kitajskem napredujejo. Medtem ko je svet vso svojo pozornost usmeril na boje med Pekingom in Nankingom, so komunistične čete nenadoma pritiskale z juga in v kratkem času zavzele cele province in sedaj resno ogražajo vojaške sile nacionalistične vlade, ki se demoralizirane v celih oddelkih pridružujejo komunistom tako, da so ostanki prisiljeni prepuščati važne strateške postojanke rdečim. Komunisti so zavzeli mesto Čangčo in resno ogražajo Kinkiang. Skoro cela provinca Kiangsi je že v njihovih rokah. Na svoji poti love bogate Kitajce, požigajo evropske naselbine in učinjajo baje razna grozodejstva. Evropejci beže na evropske ladje.

Deportacija v Sibirijo. Iz Moskve je bilo deportiranih 61 trgovcev v Sibirijo zaradi protirevolucije in špekulacije z živili. Tja pošiljajo tudi politične grešnike. Dobro je, da je vsaj Sibirija ostala.

Iz Rusije prihajajo vesti o razvrednotenju rublja radi prevelike inflacije. Za en červonec (10 rubljev) se plača na evropskih borzah samo še 1.10 dol. mesto 4.90 dol., kakor je veljal spočetka.

Krvavi Ararat. Gorovje Ararat, ki leži južno Kavkaza v Mali Aziji, v Kurdistanu, je zadnje časa priča krvavi dram, osvobodilnim bojem Kurdoev izpod turškega gospodarstva. V zadnjih letih so Kurdi že večkrat vpriporili krvave vstaje, ker so se čutili ogrožene v svojih nadah, da jim bo svetovna vojska prinesla samostojnost. Nahujskani po Perziji in raznih evropskih pustolovcih, so zdaj pa zdaj skušali otresti se turške nadvlade. Topot so se očividno dobro organizirali in založili z vojnimi materialom in Turčiji ni preostajalo drugega, ko da je mobilizirala proti njim velik del svoje armade, 60.000 vojakov, veliko artilerije in 100 letal. Po hudih bojih so se Kurdi morali umakniti iz okolice Ovanskega jezera in se zateči v neprehodne soteske Ararata, kjer njih ostanki čakajo krvavega turškega masčevanja in slične usode, kakor je doletela nesrečne Armence, ki so jih tudi Kurdi pomagali pobijati. Vsaka krivica se enkrat masčuje.

Turčija je zbrala dva armadna zbora ob perzijski meji, baje zato, da se preprečijo nadaljnji izpadi Kurdoev. V resnici pa najbrž radi tega, ker hoče oplašiti Perzijo, katero dolži, da je pomagala Kurdom.

Ločitev zakonov na Ogrskem bo po novi reformi težavnejša kakor je bila doslej. Doslej se je mogla ločitev izvršiti pri odvetniku, odslej jo pa sme izvesti le javni notar na podlagi zapriseženih prič o vzrokih. Vrhutega je pravni minister jako zvišal pristojbine za ločitev zakona.

*Na solncu
in ob morju.*

*varujejo nežno kožo
Elida kreme.*

Pred solnčanjem, kopanjem in spanjem-Elida Creme de chaque heure!

Po kopelji in vsak čas podnevi Elida Creme de chaque heure.

ELIDA

Kaj pravite viničarji?

Dvema gospodoma ni mogoče služiti.

»Slovenec« priobčuje že nekaj časa stalno rubriko »Kaj pravite?« za lahkovne ljudi, ki verujejo, da je »Slovenec« list za bogate in revne, za protežirane in zapostavljene. V eni izmed nedeljskih števil smo čitali v tej rubriki milo tožbo nekoga viničarja iz mariborske okolice, ki se mu godi velika krivica, kot se godi vsem onim, ki so od kapitala odvisni, pa niso organizirani. Naivni viničar se izpoveduje »Slovenec« uredniku, v kako obupnih razmerah žive viničarji v okolici Maribora.

On prvi med drugim: Oba z ženo zasluživa pri najtežjem delu v vinogradu deset dinarjev na dan. Pri košnji in spravljanju sena sem delal pri svoji hrani od 3. ure zjutraj do 9. ure zvečer, za plačo 10 Din. Kako naj živim s takim zaslužkom in kako naj nasitim večkrat dnevno osem nedoraslih otrok ter jih dostojno oblečem? Ali mi boste tudi vi tako rekli (urednik namreč), kot se mi vsak čas zabrusi: »Kdo pa je kriv, da jih imaš toliko?« — Nato se pritožuje uboga viničarska para radi nedeljskega počitka, ki za viničarje ne velja, dasi viničarski red pravi, da se viničar ob nedeljah in praznikih brez nujnega vzroka ne sme siliti k delu. Letos pa so kljub suši morali viničarji kositi in sušiti ob nedeljah in praznikih, torej brez nujne potrebe! Viničar pa je kljub temu šel eno nedeljo z otroci k maši in ko se je vrnil, ga je gospodinja hudo oštela, češ, da mora najemati druge delavce, medtem pa on k maši hodi.

Seveda, da se viničar ni upal sklicevati na nedeljski odmor, ampak samo na odgojo otrok, iz katerih hoče napraviti dobre kristjane. Končno pristavlja usmiljenja vredni proletarec: »Zakaj se ne izjava viničarski red? Mi moramo vršiti svoje dolžnosti, mnogi vinogradniki pa svojih dolžnosti na-

pram nam nečje priznati in s tem tudi ne današnjega viničarskega reda. Ali ni nikjer nikogar, k kateremu bi se mi viničarji zatekli in ki bi se energično potegnil za nas, da bi se vsaj to, kar je zakonito že določeno v viničarskem redu, od strani vinogradnikov moralo izvajati?« Kaj naj reče urednik na to, ki se dobro zaveda one svetopisemske prislovice, da noben hlapec ne more služiti dvema gospodoma. Delodajalec in delavec, v tem slučaju vinogradnik in viničar, imata različne interese in »Slovenec«, oziroma njegov g. urednik more le samo enemu služiti in v tem slučaju mu ni treba dolgo pomisljati, kateremu naj služi.

Viničarji so se bili leta 1920, zlasti v mariborski okolici, organizirali v svobodni delavski strokovni organizaciji, ki je takoj podvzela vse korake, da dobe viničarji čim prej prepotrebni viničarski red. Toda ko so klerikalci, ki se do tedaj niso hoteli za viničarje brigati, videli, da je okrog dvatisoč viničarjev organiziranih v svobodni organizaciji, so takoj izvedli protiakcijo, za katero so se predvsem potrudili gg. župniki ter dekani, ki so večinoma vsi vinogradniki. Stvar je uspela. Viničarji so bili ravnotako hitro izven organizacije kot so prišli v njo. Nato je bila ustanovljena neka cerkvena bratovščina, ki naj nadomešča strokovno organizacijo, ki pa ni drugo kot nekako pogrebno društvo. Viničarski red ostane le kos papirja, ki bo samo tedaj imel vrednost, kadar ga bodo viničarji znali, hoteli in mogli braniti. Drugače pa ostanejo vsi slični apeli kot je oni v »Slovencu«, glas vpjočega v puščavi.

Viničarjem priporočamo, da pristopijo vsi k »Zvezi viničarjev in poljskih delavcev ter kočarjev« s sedežem v Lajterspergu, ki vodi energičen boj za viničarske interese.

Potres v Italiji. Žrtev, ki so izgubile pri potresu življenje, navaja italijanska korespondenca 3000, medtem ko jih inozemski novinarji, ki so si ogledali položaj na licu mesta, cenijo na najmanj 15.000. Radi tega so italijanske oblasti potresno ozemlje hermetično zaprle, za vse ljudi, ki niso tam doma. Mussolini je v svoji napuhjenosti izdal ukaz, da se za žrtve potresa ne smejo po zasebni inicijativi zbirati nobena sredstva, češ, da bo že vlada za vse preskrbela. Sedaj pa to prepoved že obžaluje, ker je katastrofa veliko večja, kakor se je spočetka sodilo in je Mussolini, kot prvi za kraljem, sam dal večjo vsoto v ta namen. Od potresa prizadetih je 150 občin. Raz-

dejanjih je cela vrsta mest. V nekaterih mestih je poginilo pod razvalinami do tri četrtine prebivalstva.

Kakšen je vzrok potresa v Italiji. Direktor observatorija v Pompeji meni, da ima potres v južni Italiji svoj vzrok. Apenninsko pogorje, ki sega daleč preko Italije, se od časa do časa dviga, ker pritiskajo nanj spodne plasti. Ob neprestanem počasnem dvigavanju pogorja nastajajo ob vznožju od slučaja do slučaja razpoke, ki povzročajo neznatno sesedanje zemeljskih plasti. Te razpoke se sicer sproti izgubljajo, vendar pa je zemlja na tistih mestih občutljivejša in jo lahko vsak hip zaloti zibanje.

Potres in neurje na Bolgarskem. Na ozemlju, kjer je bil v Bolgariji pred dvema leti silen potres, se je te dni zopet močno treslo. Nad mestom Odrinom je pa divjal v soboto silen orkan, ki je podrl vse minarete (stol-

ČITAJTE „DELAVSKO POLITIKO“

**"NAROČA SE
MARIBOR
POŠTNI PREDAL 22"**

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjic. — Uprava.

pi mošej) ter razkril mnogo hiš. Vi-har je bil tako močen, da je ruval drevje in uničil večji del sadovnjakov. Potresni strokovnjaki menijo, da je potres v Bolgariji in tudi v Nemčiji v zvezi z onim v Italiji. Seveda se nahaja tudi potres ob Kaspiškem morju ob isti zemeljski razpoki, kakor v Italiji.

Leninovo truplo so po smrti balzamirali. Zaradi vlažnosti v mavzoleju, kjer se nahaja steklena rakva z Leninovim truplom, je jelo truplo trohneti. Truplo bodo morali sežgati in v rakvo postavijo urno z Leninovim pepelom.

Potres je obiskal tudi Rusijo, kjer je v okolici kaspiškega morja skoraj docela uničil celo vrsto cve-točih naselbin in prizadejal veliko škodo na industrijskih napravah petrolejskega ozemlja.

Ogenj v rumunskih petrolejskih revirjih. Rumunske petrolejske družbe so sklenile, da zaradi slabe konjunkturo omeje obrat v petrolejskih obratih. V soboto so odpustili več tisoč delavcev in napovedali še nove odpuste pozneje. Med delavstvom je nastalo razburjenje in podjetniki dolže odpuščene delavce, da so zažgali petrolejske rezerve. Delavci so priredili zvečer demonstracije, ki so se kmalu poglele. Poročila iz podjetniških krogov pravijo, da je ponoči večja skupina delavcev petrolejske dovodne cevi razdrila in iztekajoči petrolej zažgala. Ognj se je kmalu razširil na rezerve ter je nastalo ogromno morje ognja in dima. Velika nevarnost tudi preti, da se vnamejo vrelci, kar bi pomenilo za revirje še grozovitejšo katastrofo in nevarnost za okolico. — Kapitalizem torej gospodari po vsem svetu slabo in na škodo delavstva. Če je resnica, da so delavci zanetili ogenj, so to storili v zmoti; mogoče in pri organiziranih delavcih verjetno, da je požar v petrolejskih revirjih nastal drugače. Uničevanje blaga, v katerem je skrit kapital delavčevih rok, je more nikdar in nikomur koristiti.

Profesor Calmette izjavlja, da je njegov protituberkulozni preparat popolnoma neškodljiv in je bilo z njim na Francoskem 258.000 otrok uspešno cepljenih, medtem ko je v Lübecku umrlo na njem že 62 otrok. Oba zdravnik, ki sta zastrupljena

Delavsko glasbeno društvo »Zarja« v Ljubljani.

je ustanovilo

glasbeno šolo.

S tem hoče nuditi delavstvu možnost, da se glasbeno izobrazi vsak, ki čuti potrebo do glasbe.

Preskrbljeno je za prvovrstne učitelje. Pouk se začne s 1. oktobrom 1930 in bo dnevno od 17. (5.) ure do pol 20. (pol 8.) ure.

Vabimo Vas, delavci in nameščenici, priglasite se in vpišite tudi svoje sinove najpozneje do 1. septembra t. l. v pisarni »Zarje«, Delavska zbornica, I. nadstropje. **Odbor.**

povzročila, sta bila odstavljena in predana disciplinskemu sodišču.

V dveh ura okrog sveta. Brzjav seveda. Iz Newyorka so poslali poskusni brezžični brzjav, da se pre-pričajo koliko časa bo rabil, da obide ves svet. V vsakem navedenem mestu je bil brzjav sprejet in odan naslednji postaji. Brzjav je pasiral po redu tale mesta: iz Newyorka v London, Madrid, Pariz, Ženevo, Rim, Carigrad, Dunaj, Berlin, Moskva, Peking, Sanghai, Tokio, Manila, Honolulu, San Francisco, Havana, Bounes Aires, Rio de Janeiro, Kapstadt, Kairo, Bombay, Melbourne, Vancouwer, Montreal in nazaj v Newyork. Na tej poti je brzjavka dvakrat obkrožila zemljo in je rabila za to 2 uri in pet minut.

Iz ljubezni v ječo. V Parizu je bil pred letom dni obsojen nek mladenič na pet let ječe radi uboja, ki ga je izvršil pri nekem prepiru v gostilni. Sedaj se je izkazalo, da je obsojenec vzel dejanje nase iz ljubezni do svoje neveste, katere brat je izvršil dotični uboj.

Najstarejši človek sveta na turneji po Ameriki. Znani turški starec, Saro Ago, o katerem se trdi, da ima že 160 let, je prispel te dni v New York, na povabilo ameriških prijateljev prohibicije, ki ga bodo kazali po vseh ameriških mestih kot dokaz, kako visoko starost dočakajo abstinenti. Saro Ago namreč trdi o sebi, da vse svoje življenje ni zavžil niti kapljice alkohola.

Ponarejevalci ruskih červoncev so bili končno po dolgem procesu obsojeni, in sicer glavna dva obtoženca, Karumidre in Sadatierašvile vsak na dve leti ječe.

Maribor.

Razpust društva stanovanjskih najemnikov? Društvo stanovanjskih najemnikov v Mariboru sklicuje izredni občni zbor dne 3. avgusta ob 9. uri v Gabrinovi dvorani z dnevnim redom razpust društva in slučajnosti. Dostop imajo samo člani, ki so letos plačali članarino. Stanovanjske razmere so prisilile društvo do tega koraka. Ali je res sedaj čas za to, da vržejo najemniki orožje v kot?

IV. redna seja mestnega občinskega odbora mariborskega se vrši v torek, dne 5. avgusta 1930 ob 18. uri.

Poslednji rok za predložitev listin v svrhu priznanja skrajšanja vojaškega roka. Vsi v Mariboru pristojni, leta 1905 do 1910 rojeni vojaški obvezniki, ki so bili v tem letu pregledani in spoznani sposobnim za vojaško službo, pa se jim je odredil polni rok kadrovske službe, ker naborni komisiji niso predložili potrebnih listin za priznanje skrajšane, odnosno roka, ki bi jim drugače po družinskem stanju pripadal, morajo, da se naknadno okoristijo s po zakonu priznanimi olajšavami, predložiti prošnjo z dokazi vsaj do 10. avgusta t. l. mestnemu načelstvu v Mariboru, oddelku VII. Po tem roku bo vsaka, še tako utemeljena prošnja za priznanje voj. olajšav zavrnjena.

Javna kuhinja v Mariboru se priporoča vsem prirediteljem, tako zlasti za kongrese, stanovske sestanke, nogometne tekme itd. Po izredno nizki ceni in dobri hrani bodo tam pogoščeni vsi gostje. Kuhinja je na Rotovškem trgu 6.

Celje.

Javna borza dela. Ponujeno delo moškimi: 3 konjskim hlapcem, 3 hlapcem za govejo živino, 2 volarjem, 1 švicarju-kravarju, 1 gozdnemu delavcu, 2 poljskim delavcem, 1 vrtnarju, 1 mizarju, 1 sodarju, 1 žaglarju, 3 kovačem, 1 sedlarju, 1 tapetniku, 2 čevljarjem, 3 pekoma, 1 mlinarju, 1 slaščičarju, 1 slikarju, 2 črkoslikarjem, 2 pomož. delavcem, 1 trgov. poslovođji, 15 vajencem, za v Francijo: 50 rudarjem, 10 stavb. in 10 stroj. ključavničarjem, 10 elektromehanikom in 25 tesarjem.

Zabukovca.

Proslava obstoja podružnice »Svobode«. Tukajšnja podružnica »Svobode« priredi ob priliki proslave desetletnice obstoja podružnice **pevski koncert z vrtno veselico**, in sicer v nedeljo, dne 3. avgusta s pričetkom ob 3. uri pop. na vrtu gostilne Zupanc v Mi-gojnicah. Pevski odsek »Svobode« v Zabukovci nastopi s sledečimi popevkami: 1. »Ljubezen in spomlad«, A. Medved; 2. »Rdeči sarašan«, A. Foerster; 3. »Jaz bi rad rdečih rož«, Z. Prelovec; 4. »Potrkali na okno«, R. Korun; 5. »Planinska«, A. Foerster. — Pevski odsek »Svobode« Hrastnik poje: 1. »Pastirc pa pase«, O. Dev; 2. »Lahko noč«, Fran Rus; 3. »Škrjančku«, Z. Prelovec; 4. »Fantovska«, Z. Adamič; 5. »Slava delu«, Z. Prelovec. — Pevski odsek »Svobode«

Razpečava v kraljevini Jugoslaviji
Fran Ks. Lešnik, Maribor, Cankarjeva ul. 26.

Celje: 1. »Pevska sloga«, Gj. Eisenbach; 2. »Sanak spava«, N. Novak; 3. »Hišica pri cesti stoji«, Z. Prelovec; 4. »Dvanajst razbojnikov«, ruska narodna; 5. »Čuj, čuj, močni gromov glas«, J. Ott; 6. »Delavska pesem«, C. Pregelj. Nato vsi trije zbori skupno »Delavski pozdrav«. **Po koncertu prosta zabava** na vrtu, Vstopnina za odrasle Din 8.—, za mladoletne Din 3.—, Pri prireditvi svira tamb. odsek »Svobode« Zabukovca. Prijatelje petja in vesele zabave vabi k obilni udeležbi odbor.

Trbovlje.

»Prijatelj Prirode«: V nedeljo, dne 20. julija 1930 je bil skupen izlet članov »Prijatelj Prirode« iz Zagreba, Maribora, Trbovelj in Hrastnika na Donati in v Rogoško Slatino. Za zabavo in razvedrilo so v obilni meri preskrbeli Zagrebčani (bilo jih je čez 80). Vsi izletniki so se vračali zadovoljni domov, vzlic dolgemu »maršu«. Pogrešali nismo drugega kot dopisnika članka »Saj se poznamo«, kateri je izšel v »Slovincu«, dne 25. julija, št. 168, str. 5.

Bistrica pri Limbušu.

Poletno veselico priredi v nedeljo, dne 3. avgusta 1930 Konzumno društvo za Slovenijo, podružnica v Bistrici pri Limbušu. Prireditelji se vrši na vrtu gostilne Rottner ter je čisti dobiček namenjen revnim otrokom, zato se pričakuje obilen obisk.

Izredno nizke cene! Največja zaloga plošč! Popravila vseh instrumentov!
Tvornica glasbil
MEINEL & HEROLD
Prodajalna: Trg Svobode Maribor.

SLAVNOSTNO AKADEMIJO

priredi „Glasbeno društvo železn. delavcev in uslužbencev v Mariboru“ ob priliki petletnice svojega kultur. delovanja dne 2. avgusta 1930 ob 20. uri v veliki dvorani Union-Götz pod osebnim vodstvom kapelnika g. M. Schönherrja. Cene sedežev 10, 8 in 5 Din, stojišče 3 Din. V nedeljo, dne 3. avgusta 1930 ob 15. uri se vrši na vrtu in v vseh prostorih gostilne g. Anderle v Radvanju **velika ljudska veselica**. Petje, ples na prostem in razne druge zabave. — Vstopnina prosta. — Avtovožnja od Velike kavarne na veselilni prostor z začetkom ob pol 15. uri. V slučaju slabega vremena se vrši veselica dne 10. avgusta 1930 istotam. — K obilni udeležbi vabi **odbor**.

Veletrgovina igrač in galanterije

F. König, Celje

USTANOVLJENO LETA 1885

Velika izbira otroških vozičkov, usnjenih izdelkov, kovčegov, ročnih torbic, gramofonov, radio materiala i. t. d. po najnižjih cenah.

STAVBENA, KONZUMNA IN GOSTILNIŠKA ZADRUGA

„DELAVSKI DOM“

V TRBOVLJAH R. Z. Z. O. Z.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po čistih 8% od dne vloge do dne dviga. Ima 3 prodajalne, 2 v Trbovljah, 1 v Senovu pri Rajhenburgu. Član te zadruga lahko postane vsak, ki vplača delež in vpisnino, delež znaša 50 D, vpisnina 2-50 D

NAČELSTVO.

Knjigoveznico

Ljudske tiskarne v Mariboru toplo priporočamo vsakomur!

Veže trgovske knjige, revije, knjige za zasebnike, knjižnice itd. po zmerni ceni in v lepi ter solidni izpeljavi!

Maribor, Sodna ulica 20

Naročajte in širite „Del. Politiko“.